جمع بندی دینی یازدهم رشته انسانی

درس چهاردهم: مرجعیت و ولایت فقیه

ضرورت تداوم مسئولیت‌های امام در عصر غیبت (ضرورت عقلی)

مرجعیت دینی: اگر مرجعیت دینی ادامه نیابد ← مردم با وظایف خود آشنا نمی‌شوند و نمی‌توانند به آن عمل کنند.

ولایت ظاهری: اگر ولایت ظاهری ادامه نیابد و حکومت اسلامی تشکیل نشود ← نمی‌توان احکام اجتماعی را درجامعه به اجرا درآورد.

◄ راهکار پیامبر (ص) و امامان (ع) برای عصر غیبت یا عدم دسترسی مردم به امام

تربیت دانشمندانی که در حد توان بتوانند به معارف و احکام دین دست یابند و به مردم پاسخگو باشند.

♥ **آیه‌شناسی**

﴿و ما کان المؤمنون لینفروا کافة فلولا نفر من کلّ فرقة منهم طائفه لیتفقّهوا فی الدّین و لیُنذروا قومَهم اذا رجعوا الیهم لعلّهم یحذرون﴾

پیام: تفقه در دین واجب کفایی است و تفقه در دین مقدم بر انذار است.

◄ دستور بر تفقّه:

در قرآن: آیهٔ ﴿و ما کان المؤمنون ...﴾ گروهی از مردم وقت و همت خود را صرف شناخت دین کنند.

در احادیث:

۱- حدیث پیامبر (ص): «حال کسی که از امام خود دور افتاده است و به او دسترسی ندارد سخت‌تر از حال یتیمی است که پدر را از دست داده است زیرا چنین کسی در مسائل زندگی حکم و نظر امام را نمی‌داند البته اگر یکی از پیروان ما که به علوم و دانش ما آشناست، وجود داشته باشد باید دیگران را که به احکام ما آشنا نیستند، راهنمایی کند و دستورات دین را به آن‌ها آموزش دهد (لینذروا) در این صورت در بهشت با ما خواهد بود. (همنشین پیامبر (ص))»

نکته طلایی

فقیه کسی است که با مطالعهٔ دقیق منابع اسلامی به مرحله‌ای از تخصص در دین رسیده است و می‌تواند احکام اسلام را به دست آورد و برای مردم بیان کند.

۲- امام صادق (ع) می‌فرماید: «فامّا من کان من الفقهاء صائناً لنفسه حافظ لدینه، مخالفاً لهواه مطیعاً لامر مولاه فللعوام ان یُقلّدوه» (ویژگی‌های فقیه و وجوب تقلید)

@DaneshSad

جمع بندی دینی یازدهم رشته انسانی

نکته طلایی

مردمی که می‌خواهند براساس قوانین اسلام زندگی کنند، اما به پیامبر و امام دسترسی ندارند، باید به فقیهی که شرایط ویژه‌ای دارد، مراجعه نمایند.

۳- حدیث امام زمان (عج) در پاسخ به اسحاق بن یعقوب: «و اما الحوادث الواقعة فارجعوا الی رواة حدیثنا فانهم حجتی علیکم و انا حجه الله علیهم» زمان‌شناس

نکته طلایی

فقیه باید بتواند احکام، مسائل و رویدادهای جدید را نیز که در زمان پیامبر اکرم (ص) و امامان (ع) اتفاق نیفتاده است به دست آورد.

تقلید: مراجعهٔ غیرمتخصص به متخصص (مرجع تقلید) که یک روش رایج عقلی است.

ولی‌فقیه: از میان فقیهان، کسی که توانایی برپایی حکومت و اجرای قوانین الهی را داشته باشد.

شرایط مرجع: ۱- باتقوا، ۲- عادل، ۳- زمان شناس (بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز به دست آورد.)، ۴- اعلم (یعنی از میان فقها از همه عالم‌تر باشد.)

◄ راه‌های شناخت مرجع تقلید:

از دو نفر عادل و مورد اعتماد که بتواند فقیه واجد شرایط را توضیح دهد، بپرسیم.

یکی از فقیهان آن‌چنان مشهور باشد که انسان مطمئن شود و بداند که این فقیه واجد شرایط است.

◄ شرایط ولی فقیه:

۱- باتقوا، ۲- عادل، ۳- زمان شناس، ۴- مدیر و مدبر (در شرایط پیچیدهٔ جهانی رهبری کند.)، ۵- شجاعت و قدرت روحی (در مقابل تهدیدها بایستد و پایداری کند) ← (مشروعیت = ۵ شرط) یعنی دین به او اجازهٔ رهبری مردم را داده است، در غیر این صورت پیروی از دستورات وی حرام است.

نکته طلایی

علاوه بر مشروعیت ولی‌فقیه باید از جانب مردم پذیرفته شده باشد تا بتواند کشور را اداره کند و به پیش ببرد یعنی فقیه باید نزد مردم مقبولیت داشته باشد.

◄ راه‌های انتخاب ولی‌فقیه:

مستقیم: حضور در اجتماعات و راهپیمایی‌ها (در زمان انقلاب اسلامی) ← امام خمینی (ره)

غیر مستقیم: بنابر قانون اساسی مردم ابتدا نمایندگان خبره خود را انتخاب می‌کنند و آنان رهبر را ← آیت الله خامنه‌ای

@DaneshSad